

تأثیر اقتدار دفاعی بر اقتدار سیاسی از دیدگاه امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)

فتح الله کلانتری^۱

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۵/۰۳/۱۰

تاریخ تأیید مقاله: ۱۳۹۵/۰۵/۲۳

صفحات مقاله: ۳۹ - ۶۱

چکیده:

اقتدار دفاعی دارای مؤلفه‌های سخت‌افزاری، نرم‌افزاری، هوشمند و برترساز است. با توجه به این که امکان واکاوی تمام مؤلفه‌های اقتدار دفاعی در یک مقاله وجود ندارد در این پژوهش مؤلفه‌های قدرت موشکی و توان نهضتی به عنوان دو بال اقتدار دفاعی که منجر به اقتدار سیاسی می‌گردد مورد بررسی قرار گرفته است. این پژوهش به روش توصیفی - تحلیلی (پیمایشی) انجام شده و از نوع کاربردی است. روش جمع‌آوری اطلاعات، میدانی و کتابخانه‌ای بوده، و یافته‌ها با استفاده از روشهای خبرگی تحلیل شده است. جامعه آماری بر اساس نظر خبرگان ۱۱۰ نفر برآورد، و با استفاده از فرمول کوکران، حجم نمونه ۴۱ نفر تعیین شده است. هدف پژوهش بیان این نکته است که قدرت موشکی و توان نهضتی ضمن ایجاد اقتدار دفاعی هوشمند، باعث اقتدار سیاسی می‌شود. گفتگوها و روابط سیاسی بین کشورها چنانچه با پشتوانه اقتدار دفاعی همراه باشد، نتیجه آن برد - برد است. نتایج پژوهش حکایت می‌کند که قدرت موشکی درونزا، باعث افزایش توان جنگ سخت، هیبریدی و دورایستا شده است. قدرت نهضتی مردم‌پایه و همگرا با گروه‌های جهادی مبارز، باعث افزایش توان جنگ سخت، نرم، هوشمند و هیبریدی به منظور تقابل با گروه‌های تکفیری - تروریستی گردیده است. از طریق قدرت موشکی و توان نهضتی، تهدیدات امنیتی، منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای خنثی می‌شود و به همین دلیل اقدار دفاعی همه‌جانبه ضمن خنثی کردن انواع تهدیدات سخت، نرم و هوشمند، باعث اقتدار سیاسی نظام جمهوری اسلامی ایران در سطح منطقه و جهان شده است.

* * * * *

کلید واژه‌ها

قدرت موشکی جمهوری اسلامی ایران، توان نهضتی جمهوری اسلامی ایران، اقتدار دفاعی جمهوری اسلامی

ایران، اقتدار سیاسی جمهوری اسلامی ایران.

۱ - دکترای علوم دفاعی راهبردی، گرایش سیاست دفاعی و پژوهشگر جنگ آینده، دانشگاه دفاع ملی، تهران

مقدمه

خداوند متعال در قرآن کریم در باب اقتدار دفاعی می‌فرماید: «شما (نیروهای مسلح) در مقام مبارزه با آن کافران خود را مهیا کنید و تا آن حد که بتوانید از آذوقه و تسلیحات و آلات جنگی و اسبان سواری برای تهدید و تخویف دشمنان خدا و دشمنان خودتان کاملاً فراهم سازید و بر قوم دیگر، که شما بر دشمنی آنان آگاه نیستید و خدا بر مکر و دشمنی آنها آگاه است، نیز مهیا باشید و آنچه در راه خدا صرف می‌کنید، خدا تمام به شما عوض خواهد داد و هرگز به شما ستم نخواهد شد» (الانفال/۶۰).

موقعیت بی‌بدیل ژئوپلیتیکی^۱ و ژئواستراتژی^۲ جمهوری اسلامی ایران با محوریت جهان اسلام، کشورمان را به بازیگری فعال و منطقه‌ای و بین‌المللی تبدیل کرده است؛ به همین دلیل جمهوری اسلامی ایران همواره توسط کشورهای سلطه‌طلب تهدید می‌شود. دشمنان انقلاب اسلامی با هدف نفوذ سیاسی و تغییر رفتار مسئولان نظام در پی محدود کردن فعالیتهای دفاعی از طریق گفتگو با دولت جمهوری اسلامی ایران هستند و از این رو قدرت موشکی و توان نهضتی را که نماد اصلی اقتدار دفاعی است، مورد هدف قرار داده‌اند. مبنای اقتدار دفاعی کشورمان، قدرت موشکی و توان نهضتی است. دشمن مسیر پیشرفت خود را در نفوذ سیاسی، اقتصادی و متوقف کردن اقتدار دفاعی جمهوری اسلامی ایران می‌داند. بنابراین مسئله اصلی این تحقیق نفوذ سیاسی دشمن و تغییر رفتار دولتمردان جمهوری اسلامی ایران از طریق گفتگوهای سیاسی با هدف متوقف کردن قدرت دفاعی کشورمان است.

هدف اصلی تحقیق، تبیین تأثیر اقتدار دفاعی بر اقتدار سیاسی جمهوری اسلامی ایران است. اهداف فرعی عبارت است از: الف - تبیین تأثیر قدرت موشکی بر اقتدار سیاسی جمهوری اسلامی ایران. ب - تبیین تأثیر توان نهضتی بر اقتدار سیاسی جمهوری اسلامی ایران.

1 - Geopolitical
2 - Geo Strategy

سؤال اصلی تحقیق: "اقتدار دفاعی بر اقتدار سیاسی جمهوری اسلامی ایران چه تأثیری دارد؟" سؤالات فرعی عبارت است از: الف - قدرت موشکی بر اقتدار سیاسی جمهوری اسلامی ایران چه تأثیری دارد؟ ب - توان نهضتی بر اقتدار سیاسی جمهوری اسلامی ایران چه تأثیری دارد؟

عوامل ایجابی که باعث اهمیت این تحقیق شده عبارت است از:

الف - قدرت موشکی و توان نهضتی باعث توسعه عمق راهبردی و اقتدار دفاعی جبهه مقاومت و انقلاب اسلامی می‌شود.

ب - اقتدار دفاعی باعث اقتدار سیاسی می‌شود.

عوامل سلبی که باعث ضرورت اجرای این تحقیق شده، عبارت است از:

الف - عدم توسعه و تقویت برنامه‌های موشکی باعث غافلگیری راهبردی نظام و نیروهای مسلح می‌شود.

ب - کم‌توجهی در توسعه توان نهضتی باعث واگرایی بین گروه‌های جهادی و تقویت گروه‌های تکفیری - تروریستی می‌شود.

ج - گفتگو و نفوذ سیاسی بدون پشتوانه دفاعی باعث تغییر محاسبات ذهنی و تغییر رفتار مسئولان می‌شود.

روش پژوهش

تحقیق از نوع کاربردی، و به روش توصیفی، تحلیلی (پیمایشی) انجام شده است. داده‌ها در محیط نرم‌افزار SPSS وارد، و با استفاده از روش‌های آمار توصیفی تجزیه و تحلیل شده است. اطلاعات این تحقیق از دو روش «میدانی» و «بررسی اسناد و مدارک» (کتابخانه‌ای علمی و تخصصی) گردآوری شده است. در روش کتابخانه‌ای، ادبیات موضوع و اطلاعات نظری مورد نیاز با جست‌وجوی کتابخانه‌ای تخصصی، اینترنتی و بانک‌های اطلاعاتی به دست آمده است. در روش میدانی علاوه بر مصاحبه با خبرگان، پرسشنامه‌ای تنظیم شد که ۲۳ پرسش بسته آن از طریق طیف لیکرت در پنج سطح طبقه‌بندی شد. در طراحی پرسشنامه با روش

دلفی و با استفاده از نظر صاحب‌نظران، استادان، متخصصان و خبرگان، تأثیر قدرت موشکی و توان نهضتی سپاه بر اقتدار سیاسی شناسایی، و سپس پرسشنامه مقدماتی تهیه، و دو مرحله بین خبرگان توزیع شد و پس از تعیین اعتبار و روایی آن، پرسشنامه نهایی تهیه گردید. برای تعیین روایی پرسشنامه از روش روایی محتوا و توزیع دو مرحله‌ای پرسشنامه بین صاحب‌نظران بهره‌برداری، و برای تعیین پایایی آزمون از روش آلفای کرونباخ استفاده شده است و یک نمونه اولیه شامل ۳۰ پرسشنامه بین استادان دانشگاه امام حسین(ع) و دانشگاه عالی دفاع ملی پیش‌آزمون گردید و سپس با استفاده از داده‌های این پرسشنامه‌ها و به کمک نرم‌افزار آماری SPSS میزان ضریب اعتماد با روش آلفای کرونباخ بزرگتر از ۰/۷ به دست آمد؛ بنابراین پرسشنامه مورد استفاده از توان اعتماد لازم برخوردار است.

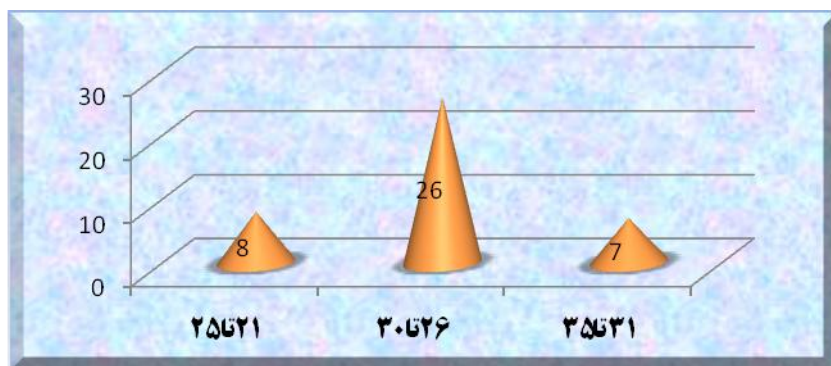
قلمروی تحقیق از نظر زمانی، پس از جنگ عراق و سوریه از سال ۱۳۸۹ تا سال ۱۴۰۴ خورشیدی است. از نظر مکانی، شامل جغرافیای جمهوری اسلامی ایران و جبهه مقاومت است.

اقتدار دفاعی متغیر مستقل و اقتدار سیاسی متغیر تابع یا وابسته است.

جامعه آماری شامل استادان، خبرگان، مدیران ارشد و فرماندهان مسئول، راهبردی‌پردازان نظامی ستاد کل نیروهای مسلح، سپاه پاسداران و سیاسیون است که دارای حداقل سه سال سابقه کار در مسائل راهبردی با داشتن جایگاه مدیریتی هستند. جامعه آماری با توجه به حساسیت و خاص بودن موضوع پژوهش، بسیار محدود بوده، و با توجه به نظر کارشناسان و خبرگان در مجموع ۱۱۰ نفر برآورد شده‌اند. با استفاده از فرمول کوکران، حجم نمونه ۴۱ نفر تعیین شده است. با طرح دو پرسش، سعی در روایی و پایایی هر چه بیشتر پرسشنامه شده است. پرسش‌های مربوط به تعیین سالهای خدمتی پاسخ‌دهندگان با رسم جدول و نمودار و تعیین درصد فراوانی آن به شرح ذیل تجزیه و تحلیل شده است:

جدول ۱: سالهای خدمتی جامعه نمونه

سالهای (سال)	فراوانی	فراوانی درصدی
۲۵ تا ۲۱	۸	٪۱۹/۵۱
۳۰ تا ۲۶	۲۶	٪۶۳/۴۱
۳۵ تا ۳۱	۷	٪۱۷/۰۸
جمع	۴۱	٪۱۰۰

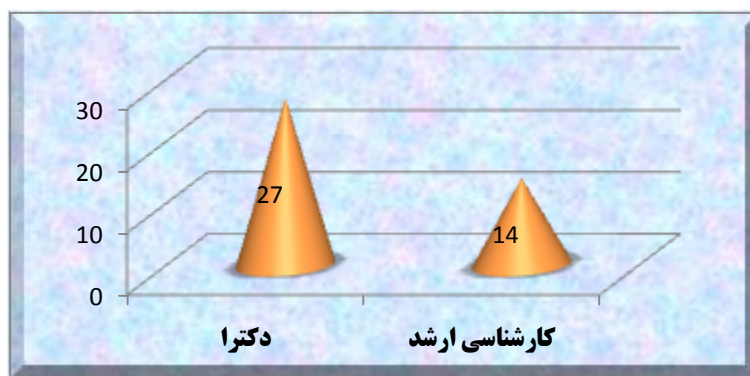

نمودار ۱: سالهای خدمتی جامعه نمونه

یافته‌های جدول و نمودار بیانگر این است که ۱۹/۵۱ درصد پاسخگویان (۸ نفر) سالهای خدمتی ۲۱ تا ۲۵ سال، و ۶۳/۴۱ درصد آنان (۲۶ نفر) سالهای خدمتی ۲۶ تا ۳۰ سال، و ۱۷/۰۸ درصد بیش (۷ نفر) از ۳۰ سال، سابقه خدمت دارند؛ بنابراین پاسخ‌دهندگان از تخصص و تجربه زیادی برخوردار هستند و این به جامعه آماری، اعتبار بسیاری می‌دهد.

جدول ۲: سطح تحصیلات جامعه نمونه

سطح تحصیلات	فراوانی	فراوانی درصدی
ارشد	۱۴	٪۳۴/۱۵
دکتر	۲۷	٪۶۵/۸۵
جمع	۴۱	٪۱۰۰

نمودار ۲: سطح تحصیلات جامعه نمونه

یافته‌های جدول و نمودار بیانگر این است که ۶۵/۸۵ درصد پاسخگویان (۲۷ نفر) دارای تحصیلات دکترا و ۳۴/۱۵ درصد (۱۴ نفر) دارای تحصیلات ارشد هستند؛ بنابراین پاسخ‌دهندگان از تخصص و تجربه زیادی برخوردارند و این به جامعه آماری، اعتبار زیادی می‌دهد.

مبانی نظری پژوهش

در زمینه پیشینه‌یابی با مراجعه به پژوهش‌ها و مراکز تحقیقاتی، یک عنوان مقاله علمی - پژوهشی به این شرح یافت شد: «شناخت‌شناسی عوامل مرتبط با مؤلفه دفاعی - امنیتی جهت استحکام ساخت درونی قدرت نظام با تأکید بر منویات مقام معظم رهبری» که در همایش استحکام ساخت درونی قدرت نظام در دانشگاه عالی دفاع در سال ۱۳۹۴ توسط «فتح‌الله کلانتری» ارائه شده است. سوال اصلی مقاله عبارتست از: عوامل نرم‌افزاری، سخت‌افزاری و هوشمند مؤلفه‌های دفاعی - امنیتی جهت استحکام ساخت درونی قدرت با تأکید بر منویات مقام معظم رهبری کدامند؟ در این مقاله ویژگی‌های سخت‌افزاری، نرم‌افزاری و هوشمند مؤلفه دفاعی - امنیتی بیان شده است؛ اما قدرت موشکی و توان نهضتی سپاه پاسداران به عنوان نماد اقتدار دفاعی مورد واکاوی قرار نگرفته است (کلانتری، ۱۳۹۴: ۲۶).

مفاهیم پژوهش

قدرت^۱: هابز^۲ معتقد است، قدرت آدمی وسایلی است که برای دستیابی به امر مطلوبی در آینده در اختیار دارد (منوچهری، ۱۳۷۶: ۳۲). از دید پارسونز^۳ قدرت یعنی واسطه‌ای برای تضمین اجرای تعهدات الزام‌آورِ واحدهایی در نظام سازمان جمعی، وقتی که تعهدات از لحاظ تأثیرشان بر اهداف جمعی مشروعیت می‌یابد (راش، ۱۳۷۷: ۵۹).

قدرت درونزا^۴ با استفاده از ظرفیتهای داخلی: قدرت درونزا مجموعه منابع مولد قدرت و اقتدار است که با ساخت درونی نظام مرتبط است و اجزای آن را مؤلفه‌های بومی هر ملت و کشور تشکیل می‌دهد و خود نظام توان مدیریت کلان و خرد آن منابع را در اختیار دارد؛ همچون اعتقادات، دانش، ثروت ملی، منابع طبیعی، نیروهای متعهد و دارای اعتماد به نفس (نبوی، ۱۳۸۸: ۴۴). مشکلات کشور را تنها یک چیز حل می‌کند؛ آن هم عبارت است از: «نگاه به ظرفیتهای درونی» که این ظرفیتهای هم بحمدالله بسیار است؛ بشمار است و استفاده از این ظرفیتهای به شکل حکیمانه. آنچه کشور را نجات می‌دهد، تکیه به نیروی داخلی و نگاه به درون است؛ هم در زمینه اقتصاد، هم در زمینه مسائل گوناگون اجتماعی و سیاسی، هم در زمینه مسائل فرهنگی (امام خامنه‌ای، ۱۳۹۲/۱۱/۱۹).

دفاع^۵: دفاع به عنوان اولویت ضروری هر نظام سیاسی، تدابیری برای ایجاد امنیت و آرامش است که توسط یک یا چند کشور برای مقاومت در مقابل حملات سیاسی، نظامی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی اتخاذ می‌شود (جعفری، ۱۳۹۲: ۱۶).

جنگ ترکیبی یا هیبریدی^۶: ترکیبی از ابزارهای متعارف، نامنظم و ناهمگون است و شامل استفاده یک بازیگر دولتی یا غیر دولتی از همه ابزارهای در دسترس سیاسی، اطلاعاتی، نظامی و اقتصادی با هدف ایجاد بی‌ثباتی در کشور هدف است. جنگ ترکیبی، جنگی است که

-
- 1 - Power
 - 2 - Habz
 - 3 - Parsonz
 - 4 - Inter Power
 - 5 - Defence
 - 6 - Hybrid War

نیروهای منظم و نامنظم قابل توجهی، همزمان تحت فرماندهی واحدی رزم می‌کنند (Huber, 2014: 45). جنگهای هیبریدی می‌تواند توسط دولتها یا نهادهای غیر دولتی هماهنگ شود و شامل گستره‌ای از حالت‌های متفاوت جنگ از جمله تواناییهای رایج، راهکنش‌های نامنظم، خشونت بی‌حساب و اغتشاشهای جنایی است (کلانتری، ۱۳۹۴ الف: ۴۲).

جنگ مقاومت! اصطلاح مقاومت اسلامی به معنی تقویت استواری خط اسلام با حرکت در راه اسلام به عنوان یگانه راه استواری و با تکیه بر عوامل هدایت و قدرت است. جنگ مقاومت، جنگی است که در اثر ایستادگی و مقاومت کشورهای آزادیخواه در برابر کشورهای سلطه‌طلب بین دو قدرت ضعیف و قوی انجام می‌شود. جنگ مقاومت، الهام گرفته از دفاع مقدس ملت مسلمان جمهوری اسلامی ایران و نهضت‌های مقاومت در جنگهای ۳۳ روزه، ۲۲ روزه، ۸ روزه و ۵۱ روزه است (رشید و همکاران، ۱۳۹۳: ۱۰).

ژئوپلیتیک مقاومت^۱: ژئوپلیتیک سنتی بر پایه مواضع قدرت و مزیت سیاسی، اقتصادی و فرهنگی دولتها و طبقه متوسط جوامع و نقش مؤثر سیاستمداران بنا شده است و به قدرت نظامی، سیاسی، اقتصادی و فرماندهی رسمی و کنترل مؤثر حکومتها و سیاستمداران اصالت می‌بخشد در حالی که می‌توان تاریخ را از دید کسانی نیز تبیین کرد که درگیر مقاومت در برابر دولتها و رفتار ژئوپلیتیکی آنها بوده‌اند. موقعیت‌هایی که از درون جامعه‌ها، سلطه ارتش، سیاست، فرهنگ و اقتصاد دولت و طبقه مسلط آن را به چالش می‌کشد و به تعبیر «پاول روتلج»^۳ ژئوپلیتیک از پایین نامیده می‌شود و زبان حال طبقات تحت سلطه را منعکس می‌کند که مملو از مبارزات ضد سلطه‌گری و مقاومت در برابر نیروی جبار دولتها در سیاستهای داخلی و خارجی آنها است. ژئوپلیتیک مقاومت یا به تعبیر «پاول روتلج» «ضد ژئوپلیتیک» یا «ژئوپلیتیک از پایین» از دید وی، نیروی فرهنگی، سیاسی و اخلاقی در درون هر جامعه مدنی است که عقیده یکسانگری منافع مورد نظر طبقه سیاسی مسلط دولتی یا منافع عموم مردم را به

1 - Resistance War
2 - Resistance Geopolitics
3 - Paul Routledge

چالش می‌کشد. این نیرو در قالب نهادها و سازمانهای غیر دولتی نظیر مؤسسات مذهبی، رسانه‌ها، سازمانهای داوطلب، مؤسسات آموزشی، اتحادیه‌های تجاری و غیره عمل می‌کند و قدرت مادی (نظامی و اقتصادی) دولتها و سازمانهای جهانی و کروی و نیز کارگزاران سطح ملی و بین‌المللی آنها را به چالش می‌کشد. ضد ژئوپلیتیک یا ژئوپلیتیک مقاومت در شکل‌های مختلف از گفتمانهای متضاد روشنفکران ناراضی گرفته تا راهبردها و راهکنش‌های جنبش‌های اجتماعی را شامل می‌شود (Routledge, 1998: 245).

به‌طور کلی ضد ژئوپلیتیک گروه‌های چریکی چپگرا، نهضت‌های اجتماعی، سازمانهای غیر دولتی، گروه‌های حقوق بشری، سازمانهای زیست‌محیطی و جنبش‌های مردمی بومی را در بر می‌گیرد که گاهی به صورت شبکه‌های ملی و بین‌المللی در برابر موافقتنامه‌ها و مؤسسات فراملی و گفتمان سیاسی مربوط به اقتصاد جهانی مقاومت می‌کنند و نوعی «جهانی‌سازی از پایین» را که متضمن شبکه‌ای بین‌المللی از گروه‌ها، سازمانها و جنبش‌های اجتماعی است در قالب ژئوپلیتیک مقاومت یا ژئوپلیتیک از پایین شکل می‌دهند (حافظ‌نیا، ۱۳۹۰: ۷۴).

آموزه‌های قرآنی در باب نفوذ

خداوند تبارک و تعالی خطاب به رسول خدا(ص) می‌فرماید: «هرگز یهود و نصارا از تو راضی نخواهند شد تا به طور کامل تسلیم خواسته‌های آنان شوی و از آیین (تحریف یافته) آنان پیروی کنی. بگو بی‌تردید هدایت واقعی تنها هدایت خداست و اگر پس از دانشی که تو را حاصل شده است از هوسهای آنان پیروی کنی در برابر خدا هیچ سرپرست و یآوری نخواهی داشت» (بقره/۱۲۰). در شرح این آیه چنین آمده است که انسانها در وهله اول باید با اقدامات اخلاق‌محور، دشمنان را به سوی حق دعوت کنند؛ اما این کار در مقابل افراد انعطاف‌پذیر، که حقوق دیگران را به رسمیت می‌شناسند و برای آن احترام قائل هستند، مجاز و پسندیده است و نباید در فکر جلب رضایت کسانی برآمد که هرگز تسلیم حرف حق نیستند (مکارم شیرازی، ج ۲: ۱۸۵).

نفوذ سیاسی از دیدگاه فرماندهی معظم کل قوا حضرت امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)

نفوذ سیاسی هم این است که در مراکز تصمیم‌گیری، و اگر نشد تصمیم‌سازی، نفوذ بکنند. وقتی دستگاه‌های سیاسی و دستگاه‌های مدیریتی یک کشور تحت تأثیر دشمنان مستکبر قرار گرفت، آن وقت همه تصمیم‌گیرها در این کشور بر طبق خواست و میل و اراده مستکبرین انجام خواهد گرفت؛ یعنی مجبور می‌شوند. وقتی یک کشوری تحت نفوذ سیاسی قرار گرفت، حرکت آن کشور، جهتگیری آن کشور در دستگاه‌های مدیریتی بر طبق اراده آنها است؛ آنها هم همین را می‌خواهند. برای آنها (دشمن) بهتر این است که از خود آن ملت کسانی در رأس آن کشور باشند که مثل آنها فکر کنند؛ مثل آنها اراده کنند؛ مثل آنها و بر طبق مصالح آنها تصمیم بگیرند؛ این نفوذ سیاسی است (امام خامنه‌ای، ۱۳۹۴/۰۹/۲۵).

یکی از روشهای نفوذ سیاسی، تغییر محاسبات ذهنی مسئولان است. مقام معظم رهبری در این زمینه می‌فرماید: باید مراقب باشید دشمن به دنبال تغییر محاسبات ذهنی مسئولین نظام است؛ محاسبه غلط، یکی از بزرگترین خطرها است؛ گاهی حیات انسان را تهدید می‌کند؛ گاهی سرنوشت انسان را تهدید می‌کند؛ چون توان انسان، نیروی انسان، تواناییهای انسان، تحت سرپنجه اراده او است و اراده انسان تحت تأثیر دستگاه محاسباتی او است. اگر دستگاه محاسباتی بد کار کرد، اراده انسان تصمیمی می‌گیرد و در جهتی می‌رود که خطا است؛ آن وقت نیروهای انسان، همه تواناییهای انسان در این جهت خطا به کار می‌افتد؛ این آن چیزی است که باید مراقب آن باشید. امروز در محاسباتمان نباید دچار اشتباه بشویم. نگذارید دشمن در دستگاه محاسباتی شما اثر بگذارد، نگذارید اغوا کند. نگذارید تطمیع او یا تهدید او اثر بگذارد (امام خامنه‌ای، ۱۳۹۳/۰۴/۱۶).

رابطه گنتگو با اقتدار دفاعی از دید فرماندهی معظم کل قوا حضرت امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)

اگر بر اساس خواست و میل امریکا عمل شود، جمهوری اسلامی ایران باید از ابزارهای دفاعی خود نیز صرف‌نظر کند و دائماً در مقابل چراهای مختلف و زیاده‌خواهانه امریکا پاسخگو باشد درحالی‌که امریکایی‌ها هرچند وقت یکبار در منطقه خلیج فارس که هزاران

کیلومتر با آنها فاصله دارد، رزمایشهای مشترک برگزار می‌کنند. در مورد رزمایش جمهوری اسلامی ایران در خانه و حریم امنیت خود، جنجال به پا می‌کنند. در ادامه این روند تدریجی، جمهوری اسلامی ایران طبعاً باید به امریکایی‌ها توضیح دهد که چرا سپاه پاسداران و نیروی قدس را تأسیس کرده است (امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)، ۱۳۹۵/۰۱/۰۱، سخنرانی در جمع زائران حرم رضوی). در این اوضاع جنگلوار جهانی، اگر جمهوری اسلامی صرفاً به دنبال گفتگو و مبادله اقتصادی و حتی علم و فناوری برود اما توان دفاعی نداشته باشد آیا حتی دولتهای کوچک نیز به خود اجازه تهدید ملت ایران را نخواهند داد؟ اینکه بگویند فردای دنیا، فردای مذاکره است، دنیای موشک نیست، این اگر از روی ناآگاهی گفته شود که ناآگاهی است؛ اما اگر از روی آگاهی باشد خیانت است. دشمنان مدام در حال تقویت توان نظامی و موشکی خود هستند؛ در این شرایط چطور می‌گوییم روزگار موشک گذشته است؟ طوری تبلیغ نکنند که انگار با گفتگو مخالفیم. ما می‌گوییم باید قوی و هوشیار مذاکره کرد تا سرمان کلاه نرود (امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)، ۱۳۹۵/۰۱/۱۱، دیدار با مداحان).

اقتدار سیاسی و نظامی از ابزارهای تمدن‌سازی نوین اسلامی از دید فرماندهی معظم کل قوا (مدظله‌العالی)

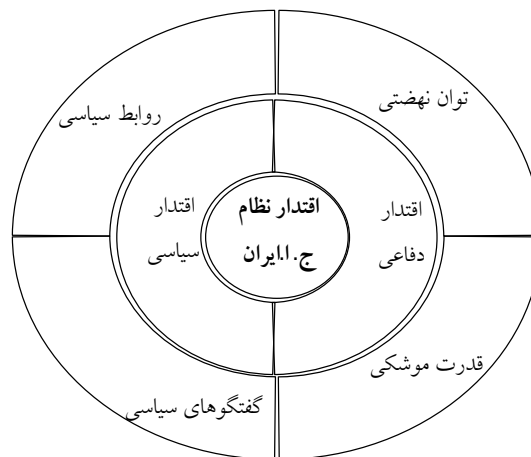
ما اگر پیشرفت همه‌جانبه را به معنای تمدن‌سازی نوین اسلامی بگیریم، بالاخره یک مصداق عینی و خارجی برای پیشرفت با مفهوم اسلامی وجود دارد. این جور بگوییم که هدف ملت ایران و هدف انقلاب اسلامی، ایجاد یک تمدن نوین اسلامی است؛ این محاسبه درستی است. این تمدن نوین دو بخش دارد: یک بخش، بخش ابزاری است. یک بخش دیگر، بخش متنی و اصلی و اساسی است. به هر دو بخش باید رسید. آن بخش ابزاری چیست؟ بخش ابزاری عبارت است از همین ارزشهایی که ما امروز به عنوان پیشرفت کشور مطرح می‌کنیم: علم، اختراع، صنعت، سیاست، اقتصاد، اقتدار سیاسی و نظامی، اعتبار بین‌المللی، تبلیغ و ابزارهای تبلیغ؛ اینها همه بخش ابزاری تمدن است؛ وسیله است. در بخش ابزاری، علی‌رغم فشارها و تهدیدها و تحریمها و این چیزها، پیشرفت کشور خوب بوده است (امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)، ۱۳۹۱/۰۷/۲۳، دیدار با جوانان استان خراسان شمالی). قدرت نظامی برای کشوری که مورد تهدید قدرتهاست، یکی از واجب‌ترین واجبهاست. امروز این نکته مخصوص

جمهوری اسلامی هم نیست. همه کشورهایی که می‌خواهند از آسیب دخالت قدرتهای بزرگ محفوظ باشند، اولاً باید نظامهای سیاسی آنها متکی به مردم باشد. ثانیاً باید از قدرت نظامی مردمی خودکفای کارآمد برخوردار باشند؛ ولی آنها این را نمی‌خواهند (امام خامنه‌ای، ۱۳۷۶/۰۷/۰۵).

رابطه اقتدار سیاسی با اقتدار میدانی از دید فرماندهی معظم کل قوا (مدظله‌العالی)

(سپاه) مظهر اقتدار میدانی است. خصوصیت سپاه بودن این است. اقتدار در عرصه سیاسی، در عرصه تبلیغات یک حرف است، اقتدار بر روی زمین در میدان، یک حرف دیگر است. اقتدار میدانی موجب می‌شود که اقتدار سیاسی هم به‌وجود بیاید. وقتی شما بر روی زمین دارای اقتدار هستید، می‌توانید تصرف کنید، می‌توانید کار کنید، می‌توانید دفع کنید، می‌توانید جذب کنید. وقتی یک ملتی این خصوصیت را دارد یا مجموعه‌ای از یک ملت وقتی دارای یک چنین خصوصیتی است، این، اقتدار سیاسی را هم به‌وجود می‌آورد، اقتدار هویتی را هم به‌وجود می‌آورد؛ عزت هم می‌بخشد و از این قبیل. سپاه، مظهر اقتدار میدانی است (امام خامنه‌ای، ۱۳۹۴/۰۹/۲۵).

با توجه به مبانی نظری و سؤالات پژوهش الگوی مفهومی طبق شکل ذیل است.

شکل ۱: الگوی مفهومی پژوهش

تجزیه و تحلیل یافته‌های پژوهش

یافته‌های تحقیق بر اساس طیف لیکرت به صورت خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم و خیلی کم طبق توضیحات زیر طبقه‌بندی شده‌اند.

طیف (۱) - عوامل تأثیرگذار با قدرت خیلی زیاد: امتیازدهی مبتنی بر ضرب مجموع افراد (۴۱) در میانگین گزینه زیاد (۴ امتیاز) به دست آمده است. تمامی گزینه‌هایی که ۱۶۴ تا ۲۰۵ امتیاز کسب کرده است در این طیف قرار می‌گیرد.

طیف (۲) - عوامل تأثیرگذار با قدرت زیاد: امتیازدهی مبتنی بر ضرب مجموع افراد (۴۱) در میانگین گزینه متوسط (۳ امتیاز) به دست آمده است. تمامی گزینه‌هایی که ۱۲۳ تا ۱۶۳ امتیاز گرفته است در این طیف قرار می‌گیرد.

طیف (۳) - عوامل تأثیرگذار با قدرت متوسط: امتیازدهی مبتنی بر ضرب مجموع افراد (۴۱) در میانگین گزینه کم (۲ امتیاز) به دست آمده است. تمامی گزینه‌هایی که ۸۲ تا ۱۲۲ امتیاز گرفته است در این طیف قرار می‌گیرد.

طیف (۴) - عوامل تأثیرگذار با قدرت کم: امتیازدهی مبتنی بر ضرب مجموع افراد (۴۱) در میانگین گزینه خیلی کم (۱ امتیاز) به دست آمده است. تمامی گزینه‌هایی که ۴۲ تا ۸۱ امتیاز به دست آورده است در این طیف قرار می‌گیرد.

طیف (۵) - عوامل تأثیرگذار با قدرت خیلی کم: در این طیف متغیرهایی قرار دارد که ۴۱ امتیاز به دست آورده است. کمترین امتیاز توسط یک متغیر ۴۱ امتیاز است. چگونگی تأثیرگذاری طیفها به گونه‌ای است که هر چه از طیف ۱ به سوی طیفهای بالاتر حرکت شود از شدت و تأثیرگذاری طیفها کاسته می‌شود به گونه‌ای که طیف ۱ از قدرت تأثیرگذاری بیشتری نسبت به طیف ۲ و طیف ۲ از قدرت تأثیرگذاری بیشتری نسبت به طیف ۳ و طیف ۳ از قدرت تأثیرگذاری بیشتری نسبت به طیف ۴ و در نهایت ضعیفترین آنها طیف ۵ است.

نتایج نهایی طیف‌بندی تأثیر اقتدار دفاعی بر اقتدار سیاسی طبق جدول ۴ محاسبه شده است. میانگین نقش هر یک از عوامل تأثیرگذار ۱۱۰/۷۴ امتیاز است. از ۲۳ عامل مطرح شده،

۱۵ عامل به علت کسب نمره زیاد و خیلی زیاد دارای امتیاز بیشتر از میانگین (۱۱۰/۷۴)، و پذیرفته شده است. بقیه (۸ عامل دیگر) به علت کسب نمره متوسط، کم و خیلی کم امتیاز کمتر از میانگین (۱۱۰/۷۴) داشته و تأیید نشده است. طبق طیف لیکرت عوامل در ۵ سطح طیف بندی شده است. عوامل طیف ۱ و ۲ به طور کامل تأیید شده است. طیف ۳، چهار عامل دارد که سه عامل آن تأیید شده و یک عامل آن تأیید نشده است. عوامل طیف ۴ تأیید نشده است؛ البته به آن معنی نیست که این عوامل بدون تأثیر است. عوامل رد شده مؤثر است؛ اما چون میزان تأثیر آنها از حد متوسط کمتر است، نقش آفرین نیست و به همین دلیل تأیید نشده است. عوامل طیف ۵ علاوه بر اینکه مؤثر نیست، نقش آفرین هم نیست؛ بنابراین عوامل طیف ۵ هیچ گونه تأثیر و نقشی در نتیجه تحقیق ندارد. تجزیه و تحلیل عوامل تأیید شده به این شرح است:

۱ - قدرت موشکی باعث افزایش توان جنگ دورایستا شده است. این عامل با کسب ۱۷۲ امتیاز به عنوان مؤثرترین عامل شناخته شده است. قدرت موشکی بالستیک به علت بُرد زیاد توان اجرای جنگ دورایستا را محقق کرده است. جنگ دورایستا باعث کاهش تلفات، هزینه و زمان درگیری می شود.

۲ - قدرت موشکی، جمهوری اسلامی ایران را به قدرتی بین المللی تبدیل کرده است. این عامل با کسب ۱۷۰ امتیاز به عنوان دومین عامل تأثیرگذار شناخته شده است. قدرت موشکی علاوه بر اینکه توان اجرای جنگ دورایستا را افزایش می دهد، عمق راهبردی جنگ را نیز افزایش می دهد و به همین دلیل جمهوری اسلامی ایران را به قدرتی جهانی تبدیل می کند.

۳ - قدرت موشکی باعث افزایش قدرت سخت شده است. این عامل با کسب ۱۶۹ امتیاز به عنوان سومین عامل تأثیرگذار شناخته شده است. بر اساس تقسیم بندیهای موجود، قدرت به سه دسته سخت، نرم و هوشمند تقسیم می شود. قدرت موشکی سپاه به طور مستقیم باعث افزایش قدرت سخت جمهوری اسلامی ایران شده است.

۴ - اقتدار دفاعی، گفتگوهای سیاسی را آسان می‌سازد. این عامل با کسب ۱۶۸ امتیاز به عنوان چهارمین عامل تأثیرگذار شناخته شده است. گفتگو و روابط سیاسی به تنهایی اقتدارآفرین نیست؛ البته شرط لازم اقتدار سیاسی است اما شرط کافی نیست؛ لذا آنچه باعث آسان شدن گفتگوهای سیاسی می‌شود، اقتدار دفاعی است. اقتدار دفاعی شرط لازم و کافی گفتگوهای سیاسی است؛ بنابراین گفتگوها و روابط سیاسی زمانی آسان می‌شود که با پشتوانه اقتدار دفاعی همراه باشد.

۵ - توان نهضتی باعث افزایش قدرت نرم شده است. این عامل با کسب ۱۶۵ امتیاز به عنوان پنجمین عامل تأثیرگذار شناخته شده است. با اینکه توان نهضتی سپاه، شکل و ظاهر سختی دارد، چون ماهیت آن فرهنگی است از جنس نرم است. این عامل علاوه بر اینکه باعث افزایش قدرت نرم و هوشمند سپاه می‌شود، دارای بیشترین تأثیرگذاری از جنس نرم است.

۶ - توان نهضتی، جمهوری اسلامی ایران را به قدرت برتر منطقه‌ای تبدیل کرده است. این عامل با کسب ۱۶۴ امتیاز به عنوان ششمین عامل تأثیرگذار شناخته شده است. توان نهضتی سپاه باعث همگرایی گروه‌های جهادی مبارز منطقه مثل حزب‌الله، حماس، گروه‌های جهادی عراق، سوریه و لبنان، با ج.ا.ایران شده و به همین دلیل جمهوری اسلامی ایران را به قدرت منطقه‌ای تبدیل کرده است.

۷ - اقتدار دفاعی باعث اقتدار سیاسی می‌گردد. این عامل با کسب ۱۴۰ امتیاز به عنوان هفتمین عامل تأثیرگذار شناخته شده است. اقتدار سیاسی دو شاخه دارد: اول قدرت دفاعی، دوم گفتگو و روابط سیاسی. اقتدار نظام جمهوری اسلامی ایران هم دارای دو شاخه است: اول اقتدار دفاعی، دوم اقتدار سیاسی. گفتگو و روابط سیاسی شرط لازم اقتدار سیاسی است؛ اما شرط کافی نیست. اقتدار دفاعی شرط لازم و کافی اقتدار سیاسی است.

۸ - توان نهضتی باعث افزایش توان جنگ هیبریدی شده است. این عامل با کسب ۱۳۶ امتیاز به عنوان هشتمین عامل تأثیرگذار شناخته شده است. جنگ هیبریدی ترکیبی از راهکنش‌ها و شیوه‌های منظم و نامنظم، نیروهای مردمی و نظامی، گروه‌های ملی و فراملی و

غیره است. توان نهضتی سپاه به علت هوشمندی است و ناهمگونی ضمن ایجاد همگرایی بین گروه‌های ملی و فراملی، توان اجرای جنگ هیبریدی را دارد.

۹ - توان نهضتی باعث دفع تهدیدات گروه‌های تکفیری - تروریستی شده است. این عامل با کسب ۱۳۱ امتیاز به عنوان نهمین عامل تأثیرگذار شناخته شده است. گروه‌های تکفیری - تروریستی با حمایت امریکا و برخی از کشورهای مرتجع منطقه، حدود شش سال است که مردم بیگناه عراق، سوریه و یمن را مورد حملات تروریستی قرار داده‌اند. با وجود شعله‌ور بودن آتش جنگ در کشورهای همسایه و پیرامون کشورمان در حال حاضر جمهوری اسلامی ایران جزیره ثبات و امنیت منطقه است. تمام دنیا می‌دانند که هدف اصلی تروریست‌های تکفیری جمهوری اسلامی ایران است؛ اما آنچه باعث خنثی کردن تهدیدات گروه‌های تکفیری - تروریستی شده است توان نهضتی سپاه است.

۱۰ - قدرت موشکی باعث افزایش توان جنگ هیبریدی شده است. این عامل با کسب ۱۲۸ امتیاز به عنوان دهمین عامل تأثیرگذار شناخته شده است. قدرت موشکی به عنوان سلاحی متعارف در صورت ترکیب با توان نهضتی سپاه، توان اجرای جنگ هیبریدی را برای سپاه افزایش می‌دهد.

۱۱ - توان نهضتی باعث افزایش قدرت هوشمند شده است. این عامل با کسب ۱۲۵ امتیاز به عنوان یازدهمین عامل تأثیرگذار شناخته شده است. توان نهضتی سپاه در تقدم یک، قدرتی نرم است، در تقدم دوم قدرتی هوشمند و در تقدم سوم قدرتی سخت است. این عامل چون ترکیبی از قدرت سخت و نرم است، باعث هوشمندی و افزایش قدرت هوشمند سپاه می‌شود.

۱۲ - همگرایی با گروه‌های جهادی، باعث اقتدار دفاعی جمهوری اسلامی ایران در سطح منطقه شده است. این عامل با کسب ۱۲۴ امتیاز به عنوان دوازدهمین عامل تأثیرگذار شناخته شده است. سه عامل مهم باعث اقتدار منطقه‌ای جمهوری اسلامی ایران شده است: اول توان نهضتی سپاه که در عامل ششم تشریح شده است. دوم قدرت موشکی سپاه که در عامل دوم

بیان، و سوم همگرایی با گروه‌های جهادی مبارز منطقه که باعث شکل‌گیری جبهه مقاومت شده است. جبهه مقاومت با محوریت سپاه قدس، جمهوری اسلامی ایران را به محور مقاومت و قدرت برتر منطقه تبدیل کرده است.

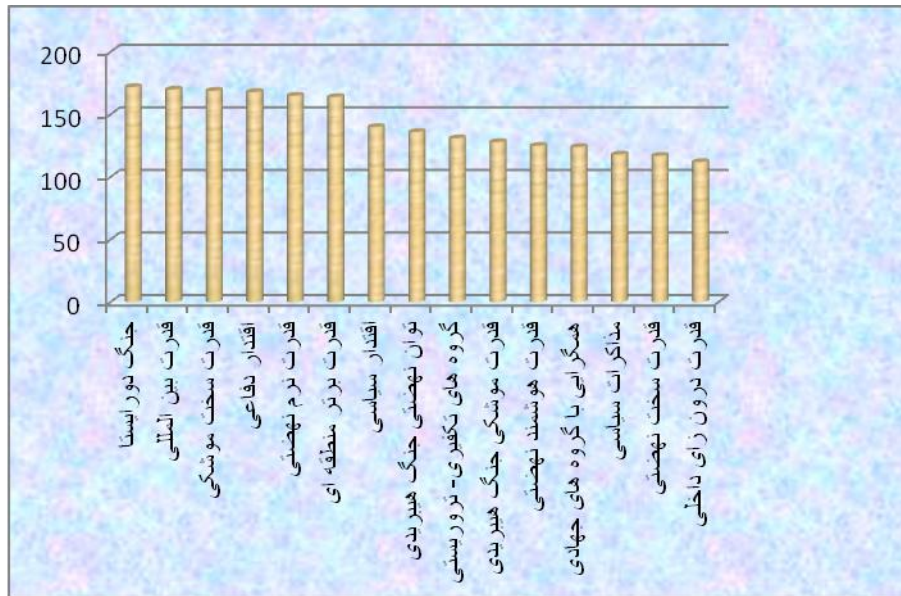
۱۳ - گفتگوهای سیاسی باعث اقتدار سیاسی می‌شود. این عامل با کسب ۱۱۸ امتیاز به عنوان سیزدهمین عامل تأثیرگذار شناخته شده است. چانه‌زنی و گفتگوهای سیاسی ضمن تقویت روابط سیاسی میان دو کشور، چنانچه با رعایت خطوط قرمز دفاعی و مصالح و منافع نظام جمهوری اسلامی ایران انجام شود، باعث اقتدار سیاسی می‌شود.

۱۴ - توان نهضتی باعث افزایش قدرت سخت شده است. این عامل با کسب ۱۱۷ امتیاز به عنوان چهاردهمین عامل تأثیرگذار شناخته شده است. همان‌طور که در عوامل ۵ و ۱۱ بیان شد، توان نهضتی سپاه تنها عاملی است که همزمان، ماهیت سخت، نرم و هوشمند دارد و بنابراین، این عامل یکی از پایه‌های اصلی اقتدار دفاعی جمهوری اسلامی ایران، و به همین دلیل باعث افزایش قدرت سخت سپاه شده است.

۱۵ - متکی بودن به قدرت درونزای داخلی (مردم‌پایه) باعث اقتدار دفاعی جمهوری اسلامی ایران شده است. این عامل با کسب ۱۱۲ امتیاز به عنوان پانزدهمین عامل تأثیرگذار شناخته شده است. قدرت درونزای داخلی شامل دو بخش مهم است: اول مردم، دوم منابع ملی، محلی و بومی. قدرت موشکی با استفاده از توان علمی و فنی متخصصان داخلی ارتقا پیدا کرده است. توان نهضتی هم ناشی از مردم‌پایه بودن آن است. بنابراین پس از ولایی بودن، آنچه باعث اقتدار دفاعی (قدرت موشکی و توان نهضتی) شده است، متکی بودن به قدرت درونزای داخلی و مردم‌پایه بودن آن است.

جدول ۳: طیف‌بندی تأثیر عوامل اقتدار دفاعی بر اقتدار سیاسی

طیف	عوامل	امتیاز هر عامل	امتیاز کل طیف	درصد طیف به کل
یک	قدرت موشکی باعث افزایش توان جنگ دورایستا شده است.	۱۷۲	۱۰۰۸	۳۹/۵۷
	قدرت موشکی، ج.ا. ایران را به قدرتی بین‌المللی تبدیل کرده است.	۱۷۰		
	قدرت موشکی باعث افزایش قدرت سخت شده است.	۱۶۹		
	اقتدار دفاعی، گفتگوهای سیاسی را آسان می‌کند.	۱۶۸		
	توان نهضتی باعث افزایش قدرت نرم شده است.	۱۶۵		
	توان نهضتی، ج.ا. ایران را به قدرت برتر منطقه‌ای تبدیل کرده است.	۱۶۴		
دو	اقتدار دفاعی باعث اقتدار سیاسی می‌شود.	۱۴۰	۷۸۴	۳۰/۷۸
	توان نهضتی باعث افزایش توان جنگ هیبریدی شده است.	۱۳۶		
	توان نهضتی باعث دفع تهدیدات گروه‌های تکفیری - تروریستی شده است.	۱۳۱		
	قدرت موشکی باعث افزایش توان جنگ هیبریدی شده است.	۱۲۸		
	توان نهضتی باعث افزایش قدرت هوشمند شده است.	۱۲۵		
	همگرایی با گروه‌های جهادی، باعث اقتدار دفاعی جمهوری اسلامی ایران در سطح منطقه شده است.	۱۲۴		
سه	گفتگوهای سیاسی باعث اقتدار سیاسی می‌شود.	۱۱۸	۴۳۷	۱۷/۱۶
	توان نهضتی باعث افزایش قدرت سخت شده است.	۱۱۷		
	متکی بودن به قدرت درونزای داخلی (مردم‌پایه) باعث اقتدار دفاعی جمهوری اسلامی ایران شده است.	۱۱۲		
	اقتدار سیاسی باعث اقتدار دفاعی می‌شود.	۹۰		
چهار	قدرت موشکی باعث افزایش قدرت هوشمند شده است.	۶۵	۱۹۵	۷/۶۶
	گفتگوهای سیاسی بدون پشتوانه اقتدار دفاعی باعث استیفای حقوق جمهوری اسلامی ایران می‌شود.	۴۵		
	متکی بودن به گفتگوهای سیاسی بدون پشتوانه دفاعی در روابط بین‌الملل باعث حفظ ارزشهای انقلاب اسلامی می‌شود.	۴۳		
	قدرت موشکی باعث افزایش قدرت نرم شده است.	۴۲		
پنج	گفتگو و چانه‌زنی سیاسی، باعث اقتدار دفاعی ج.ا. ایران می‌شود.	۴۱	۱۲۳	۴/۸۳
	گفتگو با امریکا، باعث اقتدار دفاعی جمهوری اسلامی ایران می‌شود.	۴۱		
	روابط با امریکا، باعث اقتدار دفاعی جمهوری اسلامی ایران می‌شود.	۴۱		
میانگین	-	۱۱۰/۷۴	۵۰۹/۴	-
جمع کل	-	۲۵۴۷	-	۱۰۰

نمودار ۳: میزان تأثیرگذاری عوامل اقتدار دفاعی بر اقتدار سیاسی

نتیجه‌گیری

در ارتباط با سؤال اصلی پژوهش می‌توان گفت که تنها عامل رفع تهدید نظامی، «اقتدار دفاعی و نظامی» و «ایجاد ترس و رعب در دشمن» است. سایر نتایج به این شرح است:

الف - گفتگو و روابط سیاسی به تنهایی نمی‌تواند باعث اقتدار سیاسی شود. البته گفتگو شرط لازم است، اما کافی نیست. اقتدار سیاسی زمانی به دست می‌آید که گفتگو همراه با قدرت دفاعی و بازدارندگی باشد. چنانچه گفتگوهای سیاسی با رعایت خطوط قرمز دفاعی انجام شود، باعث اقتدار سیاسی می‌شود.

ب - اقتدار سیاسی زمانی به دست می‌آید که گفتگو و روابط سیاسی با پشتوانه اقتدار دفاعی باشد؛ بنابراین اقتدار دفاعی شرط لازم و کافی اقتدار سیاسی است و به همین دلیل اقتدار دفاعی علاوه بر اینکه گفتگوهای سیاسی را آسان می‌کند، باعث اقتدار سیاسی می‌شود.

پ - اقتدار سیاسی دو بخش دارد، یک بخش ظاهری که همان گفتگو و روابط سیاسی است و یک بخش باطنی که قدرت دفاعی بازدارنده، به منظور خنثی کردن تهدیدات است. گفتگو و روابط سیاسی بدون پشتوانه اقتدار دفاعی، توان دفع تهدیدات احتمالی را ندارد.

ت - اقتدار میدانی دو بال دارد: یکی اقتدار سیاسی مردمی، دوم اقتدار دفاعی مردم‌پایه. اقتدار دفاعی نماد اصلی اقتدار میدانی است؛ پس اقتدار دفاعی از اقتدار سیاسی برتر است.

نفوذ سیاسی باعث تغییر محاسبات ذهنی مسئولان و نهایتاً تغییر رفتار در مقابل دشمن می‌شود و به همین دلیل دشمن از طریق گفتگو و نفوذ سیاسی، قصد تضعیف اقتدار دفاعی انقلاب اسلامی را دارد. قدرت موشکی باعث دفع تهدیدهای امریکا و رژیم صهیونیستی شده و توان نهضتی باعث دفع و خنثی‌سازی تهدیدات گروه‌های تکفیری - تروریستی و واگرا با جمهوری اسلامی ایران شده است. به همین دلیل دشمن همواره قدرت موشکی و توان نهضتی را که نمادهای اصلی اقتدار دفاعی هستند، مورد معامله، گفتگو و اتهام قرار می‌دهد.

در ارتباط با اولین سؤال فرعی تحقیق این نتایج به دست آمده است:

قدرت موشکی گزینه‌های روی میز امریکا را به زیر میز انتقال داده و نوع تهدیدات امریکا را از حالت سخت به نرم و هوشمند تغییر داده است. سایر نتایج به ترتیب اولویت عبارت است از:

الف - قدرت موشکی، باعث افزایش قدرت سخت و توان جنگ دورایستا شده است.

ب - قدرت موشکی، جمهوری اسلامی ایران را به قدرتی بین‌المللی تبدیل کرده است.

ت - قدرت موشکی، باعث افزایش توان جنگ هیبریدی شده است.

ث - متکی بودن به قدرت درونزای داخلی باعث توسعه قدرت موشکی شده است.

در ارتباط با دومین سؤال فرعی تحقیق این نتایج به دست آمده است:

تجربه جنگهای سوریه و عراق بیانگر این است که بهترین شیوه مبارزه با گروه‌های تکفیری - تروریستی استفاده از توان نهضتی است. سایر نتایج به ترتیب اولویت عبارت است

از:

الف - توان نهضتی باعث افزایش قدرت نرم و هوشمند و سخت شده است.

ب - توان نهضتی، جمهوری اسلامی ایران را به قدرت برتر منطقه‌ای تبدیل کرده و باعث ایجاد اقتدار دفاعی شده است.

پ - توان نهضتی به علت مردم‌پایه بودن باعث افزایش توان جنگ هیبریدی شده است.

ت - توان نهضتی باعث همگرایی با گروه‌های جهادی و دفع تهدیدات گروه‌های تکفیری - تروریستی شده است.

پیشنهادها

اقتدار دفاعی زمانی به دست می‌آید که امکان دفع تهدیدهای فرامنطقه‌ای (امریکا)، منطقه‌ای (رژیم صهیونیستی) و تهدیدات امنیتی (گروه‌های تکفیری - تروریستی)، همزمان وجود داشته باشد. از طریق قدرت موشکی و توان نهضتی هر سه نوع تهدید را، همزمان می‌توان دفع کرد؛ بنابراین پیشنهادهایی به این شرح ارائه می‌شود:

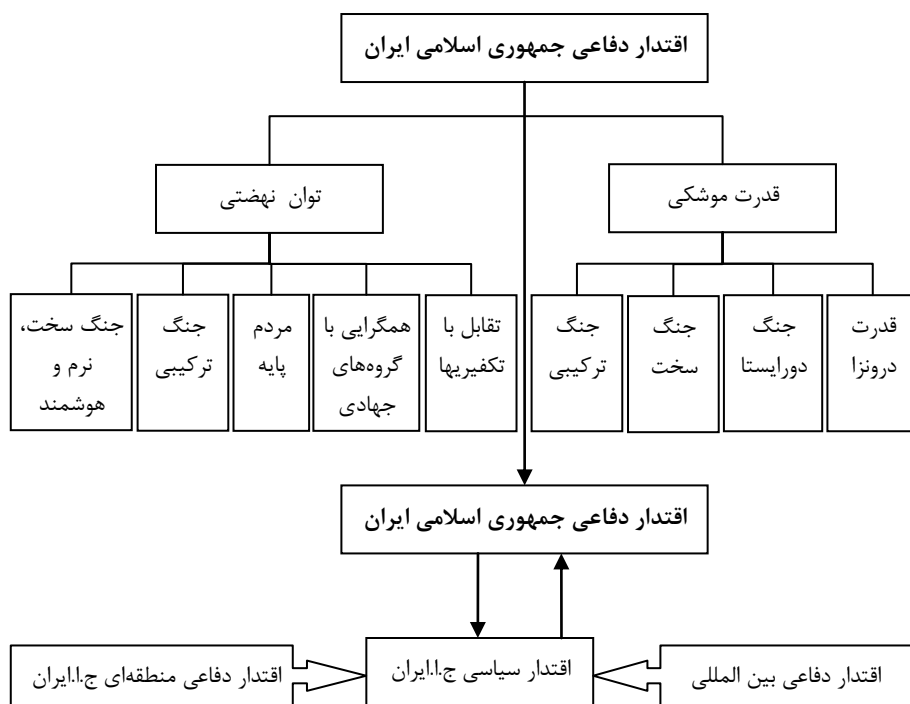
۱ - در گفتگوها و روابط سیاسی، تقویت توان دفاعی بویژه آزمایشهای موشکی و توسعه توان نهضتی همواره به عنوان خطوط قرمز دفاعی مدنظر مسئولان سیاسی باشد.

۲ - با توجه به نتایج پژوهش، راهبردها، راهکنش‌ها و شیوه‌های جنگ هیبریدی به منظور مقابله با انواع تهدیدات مورد توجه مسئولان دفاعی - امنیتی قرار گیرد.

۳ - راهبردها، راهکنش‌ها و شیوه‌های جنگ دورایستا برای مقابله با تهدیدات فرامنطقه‌ای و جنگ مقاومت به منظور مقابله با تهدیدات گروه‌های تکفیری - تروریستی به عنوان الگوهای جنگ آینده مورد توجه مسئولان دفاعی - امنیتی قرار گیرد.

۴ - با توجه به ژئوپلیتیک مقاومت به‌منظور توسعه عمق راهبردی انقلاب اسلامی، حمایت از گروه‌های جهادی همگرا به منظور مقابله با گروه‌های تکفیری - تروریستی همواره مورد توجه مسئولان سیاسی - نظامی قرار گیرد.

- ۵ - با توجه به تأثیرگذاری نرم، هوشمند و سخت، توان نهضتی، نسبت به فراگیر نمودن و توسعه آموزشهای مربوط به جنگهای نهضتی در یگانهای زمینی اقدام شود.
- ۶ - مسئولان سیاسی از فرصتها و قوتهای دفاعی - امنیتی موجود به منظور پیشرفت گفتگوها و توسعه روابط سیاسی خود برای دستیابی به اقتدار سیاسی استفاده کنند.

شکل ۲: نتیجه پژوهش

منابع

فارسی

- ۱ - قرآن کریم، ترجمه آیت‌الله ناصر مکارم شیرازی، قم، انتشارات اشکذر.
- ۲ - امام خامنه‌ای، (مدظله‌العالی)، سیدعلی، مجموعه بیانات، قابل دسترسی در وبگاه www.khamenei.ir
- ۳ - مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، ج دوم.
- ۴ - جعفری، اصغر (۱۳۹۲)، دیپلماسی دفاعی در اندیشه‌های مقام معظم رهبری، تهران: انتشارات دانشگاه صنعتی مالک اشتر.
- ۵ - راش، مایکل (۱۳۷۷)، جامعه و سیاست، ترجمه منوچهر صبوری، تهران: انتشارات سمت.
- ۶ - رشید، غلامعلی و همکاران (۱۳۹۳)، واکاوی الگوهای حاکم بر جنگ آینده»، فصلنامه راهبرد دفاعی، ش ۴۸.
- ۷ - کلانتری، فتح‌الله (۱۳۹۴ الف)، واکاوی راهبرد نظامی امریکا در جنگ‌های حال و آینده» فصلنامه راهبرد دفاعی، ش ۵۱.
- ۸ - کلانتری، فتح‌الله (۱۳۹۴ ب)، شناخت‌شناسی عوامل مرتبط با مؤلفه دفاعی - امنیتی جهت استحکام ساخت درونی قدرت نظام با تأکید بر منویات مقام معظم رهبری» کتاب چکیده مجموعه مقالات همایش ملی استحکام ساخت درونی قدرت نظام، تهران: دانشگاه عالی دفاع ملی.
- ۹ - حافظ‌نیا، محمدرضا (۱۳۹۰)، اصول و مفاهیم ژئوپلیتیک، مشهد: انتشارات پاپلی.
- ۱۰ - نبوی، عباس (۱۳۸۸)، فلسفه قدرت، تهران: انتشارات سمت.

انگلیسی

- 11 - Routledge. Paul.(1998). Anti- Geopolitics: Introduction. In: O Tuathail. G & Others (ed). The Geopolitics Reader. London: routlege.
- 12 - Huber, Tomas (2014), The Report of United States Army Special Operations Command, New York, Department of Defence U.S.A.

